

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра загальноправових та політичних наук

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія і теорія дипломатії

Освітня програма: _____ Політологія _____

Спеціальність: _____ 052 Політологія _____

Галузь знань: _____ 05 Соціальні та поведінкові науки _____

Ступінь вищої освіти: _____ магістерський _____

Затверджено на засіданні кафедри
загальноправових та політичних наук

Протокол №12 від 10 липня 2020 р.

м. Запоріжжя, 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Історія і теорія дипломатії</i>
Рівень вищої освіти	<i>другий (магістерський) рівень</i>
Викладач	<i>Волобуєв Владислав Владиславович, кандидат філософських наук, доцент</i>
Контактна інформація викладача	<i>+380(61)7698626 kafedra_zpn@zr.edu.ua, kafedrazpn@gmail.com</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>Згідно з розкладом</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин для денної форми – 90; кредитів – 3, розподіл годин (лекції – 14, семінарські – 14, самостійна робота – 60), вид контролю – залік</i>
	<i>Кількість годин для заочної форми – 90; кредитів – 3, розподіл годин (лекції – 4, семінарські – 2, самостійна робота – 84), вид контролю – залік</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<i>Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення дисципліни «Історія і теорія дипломатії» базується на знаннях, одержаних при вивченні гуманітарних і соціально-економічних дисциплінах.</i>	
<i>Постреквізити навчальної дисципліни. Здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Історія і теорія дипломатії» є обов'язковими для таких складових подальшого навчання: «Актуальні проблеми міжнародного права», «Основи дипломатичної служби», «Громадська дипломатія», «Зовнішня політика України» та кваліфікаційна дипломна робота.</i>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати:</i>	
<i><u>загальні компетентності:</u></i>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дії в новій ситуації.</i> • <i>Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.</i> 	
<i><u>фахові компетентності:</u></i>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>здатність брати участь у ділових міжнародних організаційно-правових відносинах,</i> • <i>обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм МЄВ на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</i> • <i>здатність демонструвати знання базових категорій та новітніх теорій, концепцій, технологій і методів у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм.</i> 	
<i><u>результати навчання:</u></i>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>на основі критичного аналізу актуальних проблем міжнародних відносин, місця в них України, формується науковий світогляд та професійне політико-правове мислення у сфері міжнародних відносин;</i> • <i>з'являються професійні навички застосування отриманих теоретичних знань в конкретних умовах суспільного життя та в практичній діяльності.</i> • <i>здатність демонструвати знання про природу та характер розвитку й взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.</i> • <i>володіння методикою аналізу моделювання та прогнозування соціальних та економічних явищ і процесів на різних рівнях управління.</i> • <i>здатність демонструвати знання основних понять і категорій теорії міжнародних відносин, розуміння еволюції міжнародних відносин, історії світової та української дипломатії.</i> • <i>збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних</i> 	

відносин, зовнішньої політики України та інших держав.

- *здатність проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.*
- *уміння використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері міжнародних відносин.*
- *Формувати додаткові компетентності шляхом самонавчання, участі у тренінгах, сертифікаційних і грантових програмах*

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу “Історія і теорія дипломатії”:

- *формування у студентів знань про сутність, закономірності, тенденції, рушійні сили і суперечності функціонування і розвитку міжнародних відносин.*
- *вироблення практичних умінь та навиків.*
- *засвоєння студентами теоретичних концептуальних підходів розбудови міжнародних відносин,*
- *формування самостійного та критичного ставлення до процесів міжнародного життя; формування цілісного уявлення про міжнародні відносини,*
- *набуття можливості застосовувати форми теоретичного аналізу міжнародних відносин..*

5. Завдання вивчення дисципліни

- *«Історія і теорія дипломатії» є дисципліною, яка сприяє підготовці фахівців у сфері міжнародного права.*
- *під час вивчення курсу студенти через вивчення історії дипломатії отримують глибокі та всебічні знання із загальних та спеціальних закономірностей виникнення, розвитку та функціонування міжнародно-правових відносин;*
- *опановують методичку політико-правового аналізу актуальних проблем у сфері міжнародних відносин взагалі та стан, структуру та напрямки дипломатичної служби України.*

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль I.

Тема 1. Походження дипломатії. Дипломати.

Походження дипломатії. Дипломати. Поняття, система дипломатичного права. Джерела дипломатичного права. Дипломатичний корпус. Глава дипломатичного корпусу.

Тема 2. Державні органи зовнішніх зносин.

Поняття дипломатичної служби. Внутрішньодержавні органи у сфері дипломатичної діяльності Органи держави, які здійснюють дипломатичні функції за кордоном

Тема 3. Встановлення дипломатичних відносин.

Юридичні підстави встановлення дипломатичних відносин. Відкриття дипломатичного представництва. Порядок призначення глави та членів дипломатичного представництва. Припинення дипломатичної місії.

Тема 4. Дипломатичні функції і засоби їх забезпечення.

Еволюція дипломатичних функцій. Основні дипломатичні функції.

Модуль II.

Тема 5. Організація внутрішньої роботи дипломатичного представництва.

Структура дипломатичного представництва. Загальна характеристика персоналу дипломатичного представництва. План роботи дипломатичного представництва.

Тема 6. Дипломатичні привілеї та імунітети.

Теоретичне обґрунтування дипломатичних привілеїв та імунітетів. Класифікація дипломатичних привілеїв та імунітетів. Особиста недоторканість. Недоторканість

приміщень дипломатичного представництва та їх майна. Імунітет від юрисдикції. Свобода зносин та правовий статус дипломатичної пошти і дипломатичного кур'єра. Митні та податкові імунітети.

Тема 7. Дипломатичне листування.

Роль та значення дипломатичного листування у дипломатичній діяльності. Види дипломатичного листування. Мова дипломатичного листування. Протокольні вимоги до дипломатичного листування.

Тема 8. Спеціальні місії як форми дипломатії.

Основні етапи розвитку інституту спеціальних місій. Поняття спеціальних дипломатичних місій та їх класифікація. Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних місій. Привілеї та імунітети спеціальних місій.

Тема 9. Специфічні галузі дипломатії.

Історія становлення інституту військових аташе. Суть процедури призначення військового аташе. Основні функції військового аташе. Підпорядкованість між главою дипломатичного представництва та військовим аташе. Основні нормативно-правові положення, що регламентують діяльність українських військових аташе. «Клуб військових аташе». Становлення гуманітарної дипломатії. Гуманітарна дипломатія в пост-біполярному світі.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин для денної форми навчання	Кількість годин для заочної форми навчання
<i>Модуль I</i>				
1	<i>Походження дипломатії. Дипломати.</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>1 / 1 / 6</i>	<i>0 / 0 / 9</i>
2	<i>Державні органи зовнішніх зносин.</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>2 / 2 / 7</i>	<i>0,5 / 0,25 / 10</i>
3	<i>Встановлення дипломатичних відносин.</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>2 / 2 / 7</i>	<i>0,5 / 0,25 / 9</i>
4	<i>Дипломатичні функції і засоби їх забезпечення</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>2 / 2 / 7</i>	<i>0,5 / 0,25 / 10</i>
<i>Модуль II</i>				
5	<i>Організація внутрішньої роботи дипломатичного представництва</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>1 / 1 / 6</i>	<i>0,5 / 0,25 / 9</i>
6	<i>Дипломатичні привілеї та імунітети</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>1 / 1 / 6</i>	<i>0,5 / 0,25 / 9</i>
7	<i>Дипломатичне листування.</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>2 / 2 / 7</i>	<i>0,5 / 0,25 / 10</i>
8	<i>Спеціальні місії як форми дипломатії.</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>2 / 2 / 7</i>	<i>0,5 / 0,25 / 9</i>
9	<i>Специфічні галузі дипломатії.</i>	<i>л / пр / срс</i>	<i>1 / 1 / 7</i>	<i>0,5 / 0,25 / 9</i>
Модульний контроль				
Підсумковий контроль		Залік		

8. Самостійна робота

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацьовує в кожному змістовному модулі перелік тем (на основі опрацювання інформаційних джерел веде пошук відповідей на актуальні питання, вирішує практичні питання, складає тести, вирішує задачу або ситуаційну вправу, виконує інші завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, лекцій, практичних занять). Головною

метою самостійної роботи є формування самостійності суб'єкта, що вчиться, формування його вмінь, знань і навичок.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Історія і теорія дипломатії» виокремлено такі види самостійного навчання студента:

- 1) відпрацювання тем лекцій та практичних занять, виконання практичних робіт;
- 2) підготовка доповідей, презентація результатів власних досліджень та проекту;
- 3) підготовка до модульного контролю та екзамену;
- 4) робота з інформаційними джерелами та ін.

Кожен із зазначених видів потребує від студентів наполегливої самостійної праці. Насамперед, потрібно, щоб кожен студент у процесі навчання дотримувався гігієни розумової праці. Викладач дисципліни на початку вивчення дисципліни проводить настановне заняття, особливо зі студентами, які оформили індивідуальний графік навчання.

Здійснюється самостійна робота безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від аудиторних навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом.

Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування студентами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки студент повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати певні елементи наукових проблем, аналізувати та систематизувати отримані дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати й відстоювати власну точку зору. Йдеться, передусім, про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Рекомендованим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Такий підхід сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Студенти мають змогу отримати завдання та завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Теми	Кількість годин для денної форми навчання	Кількість годин для заочної форми навчання
Тема 1. Дипломатична служба як галузь зовнішніх зносин	6	9
Тема 2. Державні органи зовнішніх зносин.	7	10
Тема 3. Встановлення дипломатичних відносин.	7	9
Тема 4. Дипломатичні функції і засоби їх забезпечення	7	10
Тема 5. Структура та організація внутрішньої роботи дипломатичного представництва.	6	9
Тема 6. Дипломатичні привілеї та імунітети.	6	9
Тема 7. Техніка ведення дипломатичних переговорів.	7	10
Тема 8. Спеціальні місії і торгівельні представництва як форми дипломатії.	7	9
Тема 9. Специфічні галузі дипломатії.	7	9
Разом	60	84

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/kafedra-zagalnopravovuyh-ta-politychnyh-nauk>;
- листування за допомогою електронної пошти kafedra_zpn@zp.edu.ua (у форматі 24/7);
- відеозустріч, аудіоспілкування або чат консультації (за графіком консультацій викладача).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Зведена таблиця набору балів за семестр

Бали за навчальний семестр	Розподіл балів за змістовними модулями	
Вид заняття	1 зміст. модуль (максимум балів)	2 зміст. модуль (максимум балів)
Поточний контроль	60	60
Модульний контроль (МК)	40	40
Всього по змістовним модулям 1 та 2	100	100
Всього за вивчення дисципліни	100 (3М1 + 3М2 / 2)	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
85-89	добре	
75-84		
70-74		
60-69	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Політика курсу

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента). Відвідування занять є обов'язковим компонентом в системі вивчення курсу, набуття загальних та фахових компетентностей (відвідування лекцій та практичних занять). Самостійну роботу студент виконує у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/>). За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання.

Політика дедлайнів. Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел у проектних завданнях.

Політика дотримання прав та обов'язків студентів. Права і обов'язки студентів відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин,

пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».